

Міністерство освіти і науки України
ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

голова Приймальної комісії

_____ проф. І.С. Цепенда
„21” грудня 2020 р.

П Р О Г Р А М А

вступного випробування з

Педагогіки і психології загальної

для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю

015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

на основі освітньо-кваліфікаційного рівня/ступеня спеціаліста/магістра

при прийомі на навчання у 2021 році

за не суміжною спеціальністю

Розглянуто та схвалено

на засіданні Приймальної комісії

ДВНЗ “Прикарпатський національний

університет імені Василя Стефаника”

Протокол № 25 від „21” грудня 2020 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступного випробування з “ Педагогіки і психології загальної ” є перевірка знань і відбір вступників для зарахування на навчання за ступенем доктора філософії за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями) при прийомі на навчання на основі освітньо-кваліфікаційного рівня/ступеня спеціаліста/магістра до ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” у 2021 році за не суміжною спеціальністю.

Програма містить основні питання з педагогіки і психології загальної та перелік рекомендованої літератури.

Наведений перелік питань, які виносяться на вступне випробування дасть можливість вступнику систематизувати свої знання та допоможе зорієнтуватися, на які питання треба звернути увагу при підготовці до вступного випробування.

Перелік рекомендованої літератури сприятиме у пошуку і підборі джерел підготовки для вступного випробування.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

«Психологія загальна»

1. Психологія загальна в системі наукового знання

1.1. Предмет і завдання загальної психології

Етапи розвитку психології як науки. Методологічні основи психології. Галузі психологічної науки. Міжпредметні зв'язки психології з іншими науками.

1.2. Мозок і психіка

Загальні відомості про будову нервової системи людини. Мозок як орган психіки. Кора півкуль головного мозку, її будова і функції. Рефлекторна діяльність мозку. Нервові процеси в корі великих півкуль головного мозку та їх динаміка. Сигнальні системи у роботі кори півкуль головного мозку.

1.3. Розвиток психіки і свідомості

Розвиток психічного відображення у тварин. Механізми відображувальної діяльності на різних стадіях розвитку психіки. Відмінності психіки людей і тварин. Свідомість та її структура. Свідоме й несвідоме в психічній діяльності людини.

2. Психічні процеси в загальній психології

2.1. Загальна характеристика пізнавальних процесів

Поняття про увагу та її фізіологічні основи. Види уваги, їх психологічна характеристика та властивості. Поняття про відчуття. Природа відчуттів людини. Види відчуттів. Поняття про сприймання та його фізіологічні основи. Види сприймання. Основні властивості сприймання.

2.2. Пам'ять

Поняття про пам'ять, фізіологічні основи пам'яті. Види пам'яті, їх характеристика. Процеси пам'яті. Індивідуальні особливості пам'яті. Мислення. Поняття про мислення. Єдність мислення і мови. Операції мислення. Форми мислення. Різновиди мислення. Індивідуальні особливості мислення. Поняття про уяву. Різновиди уяви.

2.3. Емоційно-вольові психічні процеси

Поняття про емоції і почуття. Фізіологічні основи емоцій і почуттів. Форми переживання емоцій і почуттів. Вищі почуття. Поняття про волю. Вольова дія. Вольові якості особистості.

3. Психологія особистості

3.1. Загальне поняття про особистість

Структура особистості. Біологічна, суспільна і духовна природа особистості. Розвиток і формування особистості. Особистість і група.

3.2. Індивідуально-психологічні особливості особистості

Психологічна характеристика типів темпераменту. Фізіологічні основи темпераменту. Психологічна характеристика сангвініка, холерика, меланхоліка та флегматика. Поняття про здібності та задатки. Види здібностей. Характер. Акцентуації характеру.

3.3. Психологічна характеристика діяльності

Поняття про діяльність та її структуру. Поняття про потреби та мотиви. Види діяльності, їх характеристика. Поняття про уміння і навички. Звички як стійкі способи дій людини.

ОСНОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ

«Педагогіка загальна»

1. Загальні основи педагогіки

1.1. Педагогіка як наука: загальна характеристика

Об'єкт, предмет та основні проблеми дослідження педагогіки. Визначення педагогіки як науки. Мета, завдання педагогіки на сучасному етапі. Функції педагогіки. Методична, теоретична основи та джерельна база педагогіки. Основні педагогічні категорії. Структура сучасної педагогіки, її галузі. Зв'язок педагогіки з іншими науками. Напрями, течії зарубіжної педагогіки.

1.2. Розвиток, формування, виховання особистості

Поняття розвитку особистості. Закономірності та рушійні сили розвитку особистості. Поняття формування особистості в педагогіці. Чинники формування особистості. Роль спадковості у формуванні особистості. Вплив середовища на розвиток особистості. Виховання особистості як педагогічна категорія. Індивідуальні особливості розвитку особистості. Педагогічний процес як системний чинник у формуванні, навчанні, вихованні, розвитку особистості: суть, рушійні сили, цілі, закономірності, структурні компоненти.

1.3. Вікова періодизація

Сутність вікової періодизації в педагогіці. Різні підходи до вікової періодизації. Критерії, показники вікової періодизації розвитку особистості. Характеристика основних вікових груп. Явище акселерації.

1.4. Наукове дослідження в педагогіці

Роль та значення наукового дослідження в педагогіці. Суть, логіка, етапи науково-педагогічного дослідження. Вимоги до науково-педагогічного дослідження. Методи дослідження в педагогіці, їх класифікація, загальна характеристика.

2. Теорія освіти і навчання (дидактика)

2.1. Загальні аксіоми дидактики

Об'єкт, предмет та проблеми дослідження дидактики. Мета, завдання дидактики. Основні поняття дидактики. Зв'язок дидактики з іншими науками.

2.2. Закономірності, принципи навчання

Сутність та структура процесу навчання. Закономірності навчання. Принципи навчання: їх суть, класифікація, характеристика.

2.3. Зміст освіти

Сутність та основні компоненти змісту освіти. Вимоги до змісту освіти. Нормативно-методичні документи, які визначають зміст освіти: державний стандарт освіти, освітньо-професійна програма, навчальний план, навчальна програма. Навчальний підручник як виразник змісту освіти та засіб навчання. Проблема оновлення змісту освіти на сучасному етапі.

2.4. Методи навчання

Сутність, структура і функції методів навчання. Класифікація методів навчання. Характеристика основних методів навчання. Методика вибору методів навчання.

2.5. Форми організації навчання

Поняття про форми навчання, їх функції. Класифікація форм навчання. Урок як форма організації навчання. Типи уроків. Дидактичні вимоги до уроку. Лекція, семінарські, практичні, лабораторні заняття, навчальні екскурсії як форми організації навчання.

2.6. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю

Сутність, завдання і функції контролю. Принципи, види контролю. Методи контролю і самоконтролю у навчанні. Критерії оцінювання навчальних досягнень.

2.7. Система освіти в Україні

Законодавчо-нормативне забезпечення системи освіти України. Сутність, структура і проблеми розвитку системи освіти в Україні. Принципи побудови освіти в Україні. Структура управління системою освіти України. Повноваження основних органів управління освітою в Україні. Пріоритетні напрями, перспективи розвитку системи освіти в Україні на сучасному етапі. Вимоги до педагога як учасника освітнього процесу, його функції.

3. Теорія виховання

3.1. Суть процесу виховання

Процес виховання, його специфіка, компоненти і рушійні сили. Етапи процесу виховання. Управління процесом виховання. Самовиховання: сутність, умови, етапи і прийоми. Перевиховання: сутність, функції, етапи і принципи. Результати процесу виховання. Шляхи підвищення ефективності процесу виховання.

3.2. Основні закономірності й принципи виховання

Основні закономірності процесу виховання. Характеристика принципів виховання.

3.3. Основні напрями виховання

Розумове виховання. Формування наукового світогляду. Моральне виховання. Статеве виховання і підготовка до сімейного життя. Екологічне виховання. Трудове виховання. Економічне виховання. Естетичне виховання. Фізичне і валеологічне виховання. Правове виховання.

3.4. Загальні методи виховання

Поняття методу та прийому виховання. Характеристика основних груп методів виховання. Методи і засоби виховання

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аненкова І. Педагогіка: модульний курс [Текст]. Навчальний посібник / І. Аненкова, М.Байдан, О. Горчакова, М. Руссол: – Л.: «Новий Світ-2000», 2011. – 567 [1] с.
2. Варій М. Загальна психологія : підручник /для студ. психол. і педагог. спец. - 2-ге вид., випр. і доп. / М. Варій. – К. : ЦУЛ, 2007. – 968 с.
3. Веретенко Т. Загальна педагогіка [Текст] : навчальний посібник / Т. Веретенко. – К. : ВД «Професіонал», 2004. – 128 с.
4. Волкова Н. Педагогіка [Текст] : навч. посібник. – 2-ге вид., перероб., доп. – К. : Академвидав, 2007. – 616 с.
5. Дрозденко К. Загальна психологія в таблицях і схемах: Навч. посібник / К. Дрозденко. – К. : Професіонал, 2004. – 304 с.
6. Загальна психологія: Практикум: Навч. посіб. / В. Волошина, Л. Долинська, С. Ставицька, О. Темрук. – К. : Каравела, 2005. – 280 с.
7. Корольчук М. Психологія: Схеми, опорні конспекти, методики : навч. посіб. / за заг. ред. М.Корольчука. / М. Корольчук. – К. : Ельга; Ніка-Центр, 2009. – 320 с.
8. Курлянд З. Педагогіка : навчальний посібник / З. Курлянд, Р. Хмелюк, Т. Осипова та ін. – Харків : Бурун Книга, 2009. – 304 с.
9. Макарова Л. Загальна психологія: методичні розробки семінарських занять: Навч.посібник. / Л. Макарова, В. Синельников. – К. : ЦУЛ, 2005. – 200 с.
10. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навч. посіб.- 2-е вид., стереотип. / С. Д. Максименко. – К. : МАУП, 2001. – 256 с.
11. Максимюк С. Педагогіка [Текст] : навч. посібник. – Рек. МОН. – К. : Кондор, 2005. – 667 с.
12. Мойсеюк Н. Педагогіка [Текст] : навч. посібник / Неля Мойсеюк. – 5-те вид., доп. і перероб. – К., 2007. – 656 с.
13. М'ясоїд П. Загальна психологія: Навч. посіб. - 5-те вид., стер. / П. М'ясоїд. – К. : Вища школа, 2006. – 487 с.
14. М'ясоїд П. Загальна психологія: Навч.посібник.- 3-є вид., випр. / П. М'ясоїд. – К. : Вища шк., 2004. – 487 с.
15. Полякова Г. Педагогіка: нав. посібник / Г. Полякова, Т. А. Борова. – Рек. МОН. – Харків, 2011. – 374 с.
16. Фіцула М. Педагогіка [Текст]: навч. посібник. – 3-тє вид.,перероб. і доп. – Тернопіль : Навчальна книга – Богдан, 2013. – 232 с.
17. Цигульська Т. Загальна та прикладна психологія. Як допомогти собі та іншим: Курс лекцій / Т. Цигульська. – К. : Наукова думка, 2000. – 190 с.
18. Ягупов В. Педагогіка [Текст] : навч. посіб. / В. Ягупов. – Рек. МОН. – К. : Либідь, 2003. – 560 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Порядок проведення та критерії оцінювання вступних випробувань регулюється Положенням про організацію вступних випробувань у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”.